



# DZIENNIK URZĘDOWY

## MINISTERSTWA ROLNICTWA I REFORM ROLNYCH

Nr. 9.

Warszawa, dnia 15 września 1935 r.

Prenumeratę (w Warszawie zł. 12 rocznie, poza Warszawą zł. 16) przyjmuje wyłącznie Księgarnia Rolnicza w Warszawie, ul. Mazowiecka 10.

### T R E Ś Ć :

#### OKÓLNIKI I PISMA OKÓLNE.

- |  |     |
|--|-----|
| 82. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. B. P. VII-3/11 z dnia 3 sierpnia 1935 r. w sprawie służby przygotowawczej (praktyki) . . . . .  | 306 |
| 83. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. M. I-1/9/35 z dnia 4 lipca 1935 r. w sprawie uwzględnienia interesów gospodarstwa rybnego przy wykonywaniu ustawy wodnej oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem . . . . . | 318 |
| 84. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. M. IV-19/8/35 z dnia 9 lipca 1935 r. w sprawie budowy progów dla celów konserwacji urządzeń meljoracyjnych . . . . .  | 319 |
| 85. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. M. IV. 5/5/35 z dnia 23 sierpnia 1935 r. w sprawie budowli na robotach meljoracyjnych . . . . .   | 319 |
| 86. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. M. IV-23/6/35 z dnia 30 sierpnia 1935 r. w sprawie zawiązywania spółek wodnych dla konserwacji robót, wykonanych w związku z przebudową ustroju rolnego . . . . .           | 320 |
| 87. Pismo okólne M. R. i R. R. Nr. XIV-9/10-35 z dnia 2 września 1935 r. w sprawie zaopatrywania w wodę osiedli na gruntach objętych przebudową ustroju rolnego . . . . .                                      | 321 |
| 88. Przepisy szacunkowe z dn. 11 maja 1935 r. w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przy udzielaniu przez Państwowy Bank Rolny długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych . . . . .                      | 323 |

#### SKOROWIDZ RZECZOWY.

#### FUNKCJONARJUSZE PAŃSTWOWI.

- |   |     |
|---|-----|
| poz. 82. Służba przygotowawcza (praktyka) . . . . . | 306 |
|---|-----|

#### MELJORACJE.

- |  |     |
|--|-----|
| poz. 84. Budowa progów dla celów konserwacji urządzeń meljoracyjnych . . . . . | 319 |
|--|-----|

poz. 85. Budowle na robotach meljoracyjnych . . . . .	319
poz. 87. Zaopatrywanie w wodę osiedli . . . . .	321

## RYBOŁÓWSTWO.

poz. 83. Interesy gospodarstwa rybnego przy wykonywaniu ustawy wodnej . . . . .	318
---	-----

## SPÓŁKI WODNE.

poz. 86. Zawiązywanie spółek wodnych dla konserwacji robót wykonywanych w związku z przebudową ustroju rolnego	320
--	-----

## SZACOWANIE GRUNTÓW.

poz. 88. Przepisy szacunkowe z dn. 11 maja 1935 r. . . . .	325
--	-----

## 82.

## PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. B. P. VII-3/11 z dnia 3 sierpnia 1935 r.

*w sprawie służby przygotowawczej (praktyki).*

Ministerstwo przesyła „Zasady odbywania służby przygotowawczej (praktyki) kandydatów na stanowiska kategorii I-ej w administracji rolnictwa i reform rolnych” celem stosowania i niezwłocznego wprowadzenia w życie odnośnie praktykantów, będących na służbie, a wymienionych w punkcie 40 niniejszych „Zasad”.

Dyrektor Biura Personalnego  
(—) *Szymański*

Otrzymują: PP. Dyrektorzy Departamentów, Gabinetu Ministra i Biur, Główny Inspektor Weterynarii, Naczelnicy Wydziałów, Wojewodowie (wszyscy), Komisarz Rządu m. st. Warszawy, Dyrektor Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, Kierownik Biura Projektu Meljoracji Polesia, Kierownicy Państwowych Zakładów Chowu Koni.

Załącznik do pisma okólnego M. R. i R. R. Nr. B. P. VII-3/11.

**Zasady odbywania służby przygotowawczej (praktyki) kandydatów na stanowiska kategorii I-ej w administracji rolnictwa i reform rolnych.**

*I. Przepisy wspólne dla wszystkich kandydatów.*

Zakres obowiązywania zasad.

1) Zasady niniejsze normują sposób odbywania w administracji rolnictwa i reform rolnych służby przygotowawczej

(praktyki) w rozumieniu art. 12 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej przez kandydatów na stanowiska kategorii I-ej (wymagające wykształcenia wyższego) we władzach administracji ogólnej i w państwowych zakładach chowu koni i odnoszą się zarówno do praktyk płatnych, jak i bezpłatnych.

Zasady niniejsze nie odnoszą się do administracji lasów państwowych i do stanowisk naukowych w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego.

2) Do służby przygotowawczej przewidzianej w pkt. 1) mogą być dopuszczani kandydaci na stanowiska kategorii I-ej:

a) rolnicze, prawnoadministracyjne i ekonomiczno-handlowe (rozp. Rady Min. z dnia 7.I.1925 r. — Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 48),

b) leśne w służbie ochrony lasów (rozp. Rady Min. z dnia 25.I.1928 r. — Dz. U. R. P. Nr. 17, poz. 145),

c) weterynaryjne (rozp. Rady Min. z dnia 17.III.1926 r. — Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 187),

d) techniczne w służbie przebudowy ustroju rolnego (rozp. Rady Min. z dnia 29.VIII.1927 r. — Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 715),

e) hodowlane w państwowych zakładach chowu koni (rozp. Rady Min. z dnia 17.X.1927 r. — Dz. U. R. P. Nr. 101, poz. 878).

3) Do służby przygotowawczej na stanowiska kategorii I-ej w zarządzie centralnym Ministerstwa oraz w oddziałach rolnictwa wydziałów rolnictwa i reform rolnych urzędów wojewódzkich nie będą dopuszczani kandydaci, gdyż stanowiska powyższe mogą być obsadzone jedynie przez osoby, które niezależnie od odbycia studjów mogą się wykazać pracami (praktyką), dającymi im należyte przygotowanie do samodzielnego pełnienia czynności w tych urzędach.

O ile w poszczególnych wypadkach zajdzie potrzeba dopuszczenia kandydata do służby przygotowawczej na stanowisko administracyjne kategorii I-ej w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego (pkt. 1 ust. 2), sposób odbycia tej praktyki Ministerstwo regulować będzie indywidualnie.

4) Jeżeliby w wyjątkowym wypadku zaszła potrzeba przyjęcia do zarządu centralnego Ministerstwa kandydata, niemającego przygotowania, o którym jest mowa w ust. 1 pkt. 3), wówczas kandydat taki musi odbyć służbę przygotowawczą we władzach podległych, do której to służby stosują się analogicznie niniejsze zasady.

Przyjęcie do zarządu centralnego Ministerstwa, jak i do urzędów podległych w charakterze pracowników kontraktowych osób, które nie odbyły służby przygotowawczej i nie złożyły egzaminu praktycznego, może nastąpić w zupełnie wyjątko-



wych wypadkach, uzasadnionych specjalnymi kwalifikacjami kandydata, jak i wymaganiami służby.

5) Do służby przygotowawczej płatnej mają pierwszeństwo osoby, które po ukończeniu studjów odbyły praktykę w swym zawodzie, względnie odbyły praktykę bezpłatną w odnośnej gałęzi służby.

### C e l i w y m o g i p r a k t y k i.

6) Zadaniem służby przygotowawczej jest praktyczne przygotowanie kandydata do samodzielnego pełnienia czynności referendarskich w tym dziale (gałęzi) służby, w którym kandydat ma być zatrudniony.

7) Służba przygotowawcza musi odbywać się planowo, obejmować wszystkie zagadnienia danego działu i mieć charakter ściśle praktyczny.

### O b o w i ą z k i p r a k t y k a n t a.

8) W ciągu służby przygotowawczej praktykant winien zaznajomić się:

a) z przepisami i czynnościami, należącymi do odnośnego działu (gałęzi) służby i z organizacją biurowości w urzędach państwowych,

b) ze sposobem praktycznego wykonywania prac i załatwiania spraw w danej gałęzi służby.

9) Na wstępie praktyki kandydat winien zapoznać się z Konstytucją, przepisami o państwowej służbie cywilnej, organizacją i zakresem działania Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych oraz urzędów wojewódzkich i starostw (państwowych zakładów chowu koni), tudzież ich regulaminami ze szczególnem uwzględnieniem odnośnej gałęzi służby oraz dziennikami publikującymi przepisy prawne (Dziennik Ustaw R. P., Monitor Polski, Dzienniki Urzędowe: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, Dziennik Wojewódzki) i z przepisami o postępowaniu administracyjnym.

10) Zaznajamiając się z przepisami prawnymi (pkt. 8 lit. a), kandydat winien poznawać zarówno ustawy (dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej), jak i rozporządzenia wykonawcze oraz ważniejsze zarządzenia ogólne (okólniki) władz wyższych, odnoszące się do danej dziedziny. Kandydat winien mieć przytem na uwadze, że nie chodzi o pamięciowe opanowanie szczegółów zawartych w przepisach prawnych, lecz o poznanie ogólnych zasad i celowości tych przepisów, oraz starać się o nabycie umiejętności łatwego posługiwania się urzędowymi dziennikami publikacyjnymi i wynalezienia potrzebnego przepisu.

Na zaznajamianie się z przepisami prawnymi kandydat winien przeznaczając czas również poza godzinami urzędowymi, gdyż okres praktyki jest krótki, i godziny urzędowe muszą być przeznaczone przede wszystkim na praktyczne wykształcenie (pkt. 8 lit. b i pkt. 11).

11) W celu nabycia praktycznego przygotowania kandydat winien:

a) zaznajamiać się ze stanem faktycznym na obszarze odbywania praktyki w tych dziedzinach rolnictwa (leśnictwa, weterynarii), które reguluje odnośne ustawodawstwo, np. kandydat na komisarza ziemskiego — ze stosunkami agrarnymi;

b) zaznajamiać się z programem prac urzędu, w którym jest odbywana praktyka;

c) studjować akta załatwionych spraw (zakończonych) z zakresu poszczególnych dziedzin;

d) brać udział w załatwianiu konkretnych spraw (wykonywaniu prac) możliwie we wszystkich stadjach i opracowywać projekty załatwień (decyzje, wnioski);

e) wyjeżdżać z urzędnikiem, którego nadzorowi podlega (pkt. 14), na teren dla współdziałania w wykonywaniu prac na miejscu;

f) stykać się z osobami interesowanymi w sprawie zarówno przy wyjazdach na teren, jak i przy załatwianiu interesantów w biurze.

Przy odbywaniu praktyki w I-ej instancji kandydat winien możliwie najczęściej wyjeżdżać na teren (lit. e), w szczególności w wypadkach, w których obecność organu państwowego na miejscu jest w myśl obowiązujących przepisów obowiązkowa.

12) Przez cały czas odbywania praktyki kandydat musi zapoznawać się wszechstronnie ze wszystkimi pracami i zagadnieniami danej gałęzi służby ze szczególnem uwzględnieniem prac, mających zasadnicze znaczenie dla rolnictwa na danym terenie, i wobec tego nie może być używany do prac, które mu nie dają żadnego lub minimalne przygotowanie w danej dziedzinie lub kształcą go jednostronnie.

### M i e j s c e o d b y w a n i a p r a k t y k i.

13) Kandydaci odbywają służbę przygotowawczą w urzędach wskazanych w części II-ej niniejszych zasad.

### O b o w i ą z k i u r z ę d n i k ó w, k t ó r z y k s z t a ł c ą p r a k t y k a n t ó w.

14) Kształcenie praktykantów należy do obowiązków urzędników fachowych, do których przydzieleni zostali praktykanci.

Kandydaci pozostają przez cały czas odbywania pracy pod

nadzorem powyższych urzędników, którzy odpowiadają za kształcenie praktykantów zgodnie z niniejszymi zasadami.

15) Urzędnicy, kształcący praktykantów, winni w szczególności:

a) otaczać kandydatów atmosferą koleżeńskiego stosunku i czuwać nad wyrobieniem u praktykanta obywatelskiego stosunku do interesów ludności i do spraw powierzonych administracji państwowej,

b) ułatwiać praktykantom korzystanie ze zbiorów przepisów prawnych i z wydawnictw Ministerstwa, zawierających teksty ustaw i rozporządzeń;

c) kształcić praktykantów według zgóry określonego planu;

d) wypełniać stały nadzór nad pracami praktykanta, śledzić za postępem jego przygotowania, udzielać mu odpowiednich wskazówek i pouczeń;

e) zabierać praktykanta na teren i zaznajamiać go wszechstronnie z pracami terenowymi.

### Dopuszczenie do praktyki.

16) O dopuszczeniu kandydata do służby przygotowawczej decyduje Ministerstwo. Oprócz praktykantów płatnych będą mogli być przyjmowani kandydaci na praktyki *bezpłatne* w granicach możliwości szkolenia ich przez władze podległe.

Do odbywania praktyki Ministerstwo wyznaczać będzie województwa (państwowe zakłady chowu koni), w których występuje różnorodność zagadnień danej gałęzi służby, a to bez względu na przyszły zamierzony przydział służbowy kandydata.

Wystawienie pisma, dopuszczającego do praktyki (względnie zawarcie umowy) we władzach administracji ogólnej należy do zakresu działania wojewody. Władza, wystawiająca takie pismo, przesyła również kandydatowi egzemplarz niniejszych zasad oraz wydane przez Ministerstwo „Wskazówki egzaminacyjne“.

### Kontrola praktyki.

17) Urząd Wojewódzki przydziela kandydatów, dopuszczonych do praktyki we władzach administracji ogólnej, do poszczególnych urzędów (komórek organizacyjnych) stosownie do kolejności ustalonej w części II-iej niniejszych zasad i czuwa nad należytych szkoleniem praktykantów. Urząd Wojewódzki obowiązany jest przydzielać kandydatów, którzy w myśl części II niniejszych zasad obowiązani są odbywać praktykę w starostwach powiatowych, do tych starostw powiatowych, w których występuje różnorodność zagadnień danej gałęzi służby i gdzie zatrudnieni są urzędnicy fachowi, posiadający uzdolnienie do szkolenia praktykantów.



Właściwi urzędnicy wydziałów rolnictwa i reform rolnych, odbywając inspekcje w starostwach, a także w granicach możliwości inspektorzy z Ministerstwa, winni sprawdzać sposób kształcenia praktykantów i uwagi swe w tym względzie zamieszczać w sprawozdaniach.

Kontrola odbywania praktyki w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego i w państwowych zakładach chowu koni należy do kierowników tych instytucyj.

### O c e n a p r a k t y k i .

18) O wyniku praktyki (przepisy prawne o służbie przygotowawczej wymienione w pkt. 2) decyduje Ministerstwo na wniosek urzędu wojewódzkiego (Dyrektora P. I. N. G. W., kierownika państwowego zakładu chowu koni) jednocześnie z ułatwieniem podania o dopuszczeniu do egzaminu. W tym celu władza, składająca powyższy wniosek, winna dołączyć sprawozdanie z odbycia praktyki, określające czas odbywania praktyki w poszczególnych urzędach (komórkach organizacyjnych urzędu wojewódzkiego), wyjazdy na teren, ważniejsze prace, mające ułatwić ocenę praktyki oraz ocenę pilności i uzdolnienia praktykanta ze szczególnem uwzględnieniem zdolności obcowania ze stronami, jak również jego zachowania się na służbie i poza służbą.

### E g z a m i n y p r a k t y c z n e .

19) Kandydaci wnoszą podania o dopuszczenie do egzaminu praktycznego w drodze służbowej do Ministerstwa.

Do egzaminu będą przez Ministerstwo dopuszczani jedynie kandydaci, którzy odbyli praktykę, odpowiadającą niniejszym zasadom.

W okresie pomiędzy ukończeniem rocznej praktyki a terminem egzaminu kandydat winien nadal odbywać praktykę i to, gdy chodzi o kandydatów na stanowiska wymienione w pkt. 2 (lit. a, b i c), o ile możności w starostwach.

Przed terminem egzaminu należy kandydata zwolnić na dwa tygodnie od zajęć służbowych celem umożliwienia mu końcowego przygotowania się do egzaminu.

### *II. Przepisy dotyczące kandydatów na poszczególne stanowiska.*

Dla kandydatów na stanowiska kategorii I-ej prawn-administracyjne i rolnicze w służbie przebudowy ustroju rolnego.

20) Kandydat odbywa najprzód praktykę w starostwie powiatowem pod nadzorem komisarza ziemskiego — conajmniej

przez 6 miesięcy, przyczem większość czasu winna przypadać na sezon robót polowych pod nadzorem komisarza ziemskiego, pozostały zaś okres czasu w urzędzie wojewódzkim w wydziale rolnictwa i reform rolnych pod nadzorem kierownika oddziału urzędzeń rolnych lub innego wyznaczonego urzędnika tego oddziału, pełniącego czynności inspekcyjne.

21) Praktykant winien w starostwie powiatowem zapoznać się:

a) *w zakresie agrarnym*: szczegółowo z pracami scaleniowemi, znoszeniem służebności, t. zw. drobnymi regulacjami rolnymi, sprawami parcelacyjnymi, zapasu ziemi, administracji gruntami, obrotu ziemią, ochrony drobnych dzierżawców i wykupu dzierżawionych gruntów i innymi ważniejszymi pracami agrarnymi na terenie powiatu oraz ogólnie z działalnością personelu pomiarowego i meljoracyjnego przy przebudowie ustroju rolnego;

b) *w zakresie opieki nad rolnictwem*: ze służbą ochrony roślin, nadzorem nad sprzedażą nawozów sztucznych, służbą rybacką, statystyką rolniczą i ogólnie z działalnością powiatowych urzędów rozjemczych, działalnością służby rolniczej powiatowych związków komunalnych (agronomów powiatowych, powiatowych komisyj rolnych) oraz powiatowych towarzystw i kółek rolniczych i ich stosunkiem do izb rolniczych i urzędów wojewódzkich;

c) *w zakresie ochrony lasów*: ogólnie z czynnościami komisarza ochrony lasów w sprawach związanych z przebudową ustroju rolnego.

22) Szczególną uwagę winien praktykant zwrócić na prace agrarne w powiecie, a przede wszystkim na prace, które dominują na danym terenie, lub których rozwój na tym terenie jest przewidziany, i w tym celu zaznajamiać się dokładnie z działalnością komisarza ziemskiego, czynnościami hipotecznymi w związku z przebudową ustroju rolnego, ze sprawą wymiaru opłat za prace agrarne, ze sprawami klasyfikacji i szacunku gruntów, kredytowemi, meljoracyjnymi i t. p.

Kandydat winien w miarę możliwości brać udział we wszystkich pracach na terenie powiatu i w tym celu winien wyjeżdżać z komisarzem ziemskim na grunt dla przyjmowania udziału we wszystkich odnoszących się do tych prac stadjach postępowania, jak np. przy scalaniu gruntów: badanie wniosku i projektowanie obszaru scalenia, ustalanie starego stanu posiadania, omawianie wytycznych projektu i t. p.

Ponadto kandydat winien zapoznać się ze sprawami zalesieniowemi, załatwianemi przez komisarza ochrony lasów.

23) W wydziale rolnictwa i reform rolnych urzędu wojewódzkiego kandydat odbywa praktykę kolejno w oddziale urzędzeń rolnych, a następnie w oddziałach: finansowym i rolnictwa.



W oddziale urzędzeń rolnych kandydat winien zapoznać się ze wszystkimi ważniejszymi pracami wykonywanymi w tym oddziale, opracowywać projekty decyzji oraz załatwiać odwołania, uczestniczyć w charakterze protokółanta w posiedzeniach wojewódzkiej komisji ziemskiej oraz na wojewódzkich zebraniach komisarzy ziemskich, jak również w innych zebraniach wewnętrznych, na których rozważane są ważniejsze sprawy.

W oddziale finansowym kandydat winien zapoznać się z wymiarem i administrowaniem należności z funduszu obrotowego reformy rolnej z tytułu wykonania prac agrarnych, ogólnie z rachunkowością tego funduszu oraz układem budżetu na cele administracji rolnictwa i reform rolnych (budżet parafowany, fundusz obrotowy reformy rolnej).

W oddziale rolnictwa kandydat winien zapoznać się z czynnościami załatwianymi w tym oddziale w zakresie spraw, wymienionych w pkt. 21 lit. b., z działalnością izb rolniczych i organizacyj rolniczych o charakterze społecznym, stosunkiem urzędu wojewódzkiego do powyższych instytucyj oraz ogólnie z działalnością wojewódzkich urzędów rozjemczych i biur do spraw finansowo-rolnych.

24) Kandydaci z wykształceniem prawniczym winni ponadto zapoznać się ze sprawami wodno-prawnymi w referacie administracyjnym starostwa powiatowego i w oddziale wodnomeljoracyjnym wydziału rolnictwa i reform rolnych urzędu wojewódzkiego.

#### Dla kandydatów na stanowiska kategorii I w służbie ochrony lasów.

25) Kandydat odbywa praktykę zasadniczo najpierw w starostwie powiatowym conajmniej przez okres 6-ciu miesięcy pod nadzorem komisarza ochrony lasów, pozostały zaś okres w urzędzie wojewódzkim — u wojewódzkiego inspektora ochrony lasów pod jego nadzorem.

26) Praktykant winien w starostwie zapoznać się dokładnie z agendami państwowej służby ochrony lasów, wykonywanymi przez starostę (komisarza ochrony lasów), z programami i planami gospodarstwa leśnego, ze sprawami zalesieniowymi, sprawami lasów ochronnych, ze sposobem sporządzania protokołu badania na gruncie i ze sposobem zwalczania owadów i pasorzytów leśnych, projektować załatwienia decyzji oraz wyjeżdżać na teren z komisarzem ochrony lasów w sprawie ważniejszych obiektów leśnych.

W zakresie działalności komisarza ziemskiego kandydat winien poznać czynności tego komisarza, związane ze służbą ochrony lasów.

W urzędzie wojewódzkim kandydat winien opracowywać pod nadzorem inspektora ochrony lasów projekty decyzji

w sprawach, należących do zakresu działania wojewody w dziale służby ochrony lasów.

Jeżeli kandydat jest już dostatecznie przygotowany, może mu być powierzane samodzielne badanie na gruncie spraw mniejszej wagi.

27) Kandydat winien mieć na uwadze, że przedmiotem egzaminu praktycznego są nietylko przepisy prawne, lecz również umiejętność praktycznego stosowania wiedzy fachowej, zatem winien starać się o pogłębienie w ciągu służby przygotowawczej swej wiedzy w kierunku praktycznym.

### Dla kandydatów na stanowiska weterynaryjne kategorii I.

28) Kandydat odbywa praktykę kolejno:

a) w starostwie powiatowym — przez okres 7 miesięcy pod nadzorem powiatowego lekarza weterynaryjnego,

b) przez okres 1 miesiąca w rzeźni publicznej pod nadzorem wyznaczonego lekarza weterynaryjnego, będącego organem urzędowego badania,

c) przez okres 2 miesięcy w weterynaryjnej pracowni rozpoznawczej pod nadzorem kierownika pracowni,

d) przez okres 2 miesięcy w urzędzie wojewódzkim u wojewódzkiego inspektora weterynaryjnego pod jego nadzorem.

Od odbycia powyższej praktyki zwolnieni są w myśl § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17.III.1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 187.) kandydaci, którzy po odbyciu studiów pracowali co najmniej 2 lata w zawodzie lekarsko-weterynaryjnym.

29) Praktykant winien w starostwie powiatowym zapoznać się:

a) *w zakresie zwalczania zaraźliwych chorób zwierzęcych:* ze sposobem zwalczania przez Państwo zaraz zwierzęcych, brać udział od początku w zwalczaniu tych zaraz, występujących na terenie powiatu aż do ich likwidacji, wyjeżdżać z powiatowym lekarzem weterynaryjnym do zagród zapowietrzonych i uczestniczyć w czynnościach lekarza (rozpoznawanie choroby, sekcja, szacowanie zwierząt, protokół sekcji i oszacowania), brać udział w szczepieniach urzędowych i badaniach rozpoznawczych, przedsięwziętych przez powiatowego lekarza weterynaryjnego, uczestniczyć w badaniu zwierząt na stacjach kolejowych i przystaniach wodnych;

b) *w zakresie nadzoru nad obrotem zwierząt:* zaznajomić się z czynnościami powiatowych lekarzy weterynaryjnych w zakresie nadzoru weterynaryjnego nad targami, jarmarkami i innymi skupieniami zwierząt, uczestniczyć w odbywanych w tym celu wyjazdach, zapoznać się z konwencjami weterynaryjnymi;

c) *w zakresie higieny mięsa i produktów zwierzęcych:* po-

znać przepisy o badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o dozorcze nad artykułami żywnościowymi i przedmiotami użytku i wynikającymi z tych przepisów czynnościami powiatowego lekarza weterynaryjnego;

d) *w zakresie higieny zwierząt*: zapoznać się z zakresem działania oglądaczy zwierząt rzeźnych i mięsa, uczestniczyć w egzaminowaniu oglądaczy, z działalnością kursów dla podkuwaczy, uczestniczyć w egzaminowaniu podkuwaczy i w komisjach licencjonujących buhaje i ogiery.

Ponadto w starostwie powiatowym kandydat winien poznać działalność samorządowego lekarza weterynaryjnego, agronoma powiatowego, powiatowej komisji rolnej oraz powiatowych towarzystw i kółek rolniczych.

30) Praktykant winien w rzeźni przeprowadzać urzędowe badanie zwierząt rzeźnych i mięsa pod nadzorem organu urzędowego badania, uczestniczyć w ponownym badaniu mięsa przywozowego i zapoznać się z organizacją rzeźni publicznych (regulaminy rzeźniane), z zakresem nadzoru państwowego nad rzeźniami publicznymi.

31) W weterynaryjnej pracowni rozpoznawczej kandydat winien brać udział w pracach, mających na celu rozpoznawanie poszczególnych zaraz zwierzęcych.

32) W urzędzie wojewódzkim kandydat winien zapoznać się z działalnością służby weterynaryjnej w II instancji, brać udział w załatwianiu konkretnych prac (odszkodowania, zapomogi, zarządzenia natury ogólnej) i poznać nadzór państwowy nad produkcją surowic i szczepionek weterynaryjnych.

#### Dla kandydatów na stanowiska meljoracyjne kategorii I-iej.

33) Kandydat odbywa praktykę przez cały okres robót w terenie pod nadzorem rejonowego inżyniera meljoracyjnego (kierownika robót wodno-meljoracyjnych w państwowym kierownictwie robót meljoracyjnych, względnie referenta wodno-meljoracyjnego w województwach zachodnich), a pozostały okres czasu w urzędzie wojewódzkim w oddziale wodno-meljoracyjnym pod nadzorem kierownika tego oddziału.

34) Praktykant winien zapoznać się z organizacją i zakresem działania państwowej służby meljoracyjnej zarówno w zakresie meljoracyj podstawowych, jak i szczegółowych, pełnić na terenie funkcje technika meljoracyjnego i brać udział wraz z inżynierem meljoracyjnym w dochodzeniach wodno-prawnych oraz zaznajomić się z pracami wodno-prawnymi.

Przy odbywaniu praktyki w urzędzie wojewódzkim winien również zapoznać się ogólnie z pracami wodnymi załatwianymi



w wydziale komunikacyjno-budowlanym lub wydziale dróg wodnych.

Dla kandydatów na stanowiska hodowlane kat. I-ej w państwowych zakładach chowu koni.

35) Na stanowiska powyższe będą przyjmowani jedynie kandydaci, którzy specjalizowali się w hodowli koni.

Kandydat odbywa praktykę w państwowym zakładzie chowu koni (stadzie, stadninie).

Kandydat winien zapoznać się w ciągu praktyki jaknajdokładniej z całokształtem prac w zakładzie, wyjeżdżać na stacje rozplodowe, uczestniczyć z kierownikiem zakładu przy licencjonowaniu ogierów oraz, o ile możliwości, być obecnym na przeglądach koni odbywanych dla celów wojskowych, poznać działalność towarzystw hodowli koni i towarzystw wyścigowych, tudzież zaznajomić się z administracją majątku rolnego, służącego celom zakładu chowu koni.

Dla kandydatów na stanowiska kat. I-ej w służbie pomiarowej.

36) Kandydat odbywa praktykę przez cały okres robót polowych w terenie pod nadzorem mierniczego rządowego, o ile możliwości z wyższym wykształceniem, w charakterze jego pomocnika przy pomiarach gruntów i przy innych czynnościach mierniczych, a w pozostałym okresie — w urzędzie wojewódzkim w oddziale pomiarów rolnych pod nadzorem kierownika tego oddziału.

37) Praktykant winien zapoznać się dokładnie z pracami pomiarowymi przy przebudowie ustroju rolnego, z instrukcją techniczną dla personelu pomiarowego, z przepisami prawnymi, dotyczącymi scalania gruntów, znoszenia służebności, t. zw. drobnych regulacji, parcelacji oraz klasyfikacji i szacowania gruntów.

Dla kandydatów na stanowiska ekonomiczno-handlowe kat. I-ej.

38) Kandydat odbywa praktykę w urzędzie wojewódzkim w oddziale finansowym wydziału rolnictwa i reform rolnych oraz w oddziale budżetowo-gospodarczym wydziału ogólnego, a w miarę możliwości również w starostwie powiatowym u komisarza ziemskiego.

Ponadto kandydaci, zwłaszcza przeznaczeni do pełnienia służby w zarządzie centralnym Ministerstwa, mogą być za zgo-

dą Ministerstwa kierowani do odbycia czasowej praktyki w rachubie Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego.

39) W oddziale finansowym kandydat winien zapoznać się ze sprawami rachunkowości funduszu obrotowego reformy rolnej, państwowego funduszu meljoracyjnego i funduszu pracy, w tym ostatnim wypadku w zakresie objętym właściwością wydziału rolnictwa i reform rolnych, sprawami wymiaru i administrowania należności funduszu obrotowego reformy rolnej z tytułu prac agrarnych, sprawami rozrachunkowemi prowadzonymi przez oddział finansowy, sprawami kredytowemi, przepisami prawnymi w zakresie przebudowy ustroju rolnego i podatkowemi, mającemi zastosowanie w oddziale finansowym, oraz z całością ustawodawstwa oddłużeniowego w rolnictwie.

W oddziale budżetowo-gospodarczym wydziału ogólnego urzędu wojewódzkiego kandydat winien zapoznać się z przepisami rachunkowo-kasowemi, obowiązującymi w administracji państwowej i ich stosowaniem w praktyce, ze szczególnem uwzględnieniem przepisów, obowiązujących w administracji rolnictwa i reform rolnych oraz ze sprawami budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

W razie odbywania praktyki w starostwie powiatowem u komisarza ziemskiego kandydat winien zapoznać się z pracami agrarnymi komisarza ziemskiego w zakresie związanym z gospodarką funduszem obrotowym reformy rolnej.

Przy odbywaniu praktyki w Państwowym Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego kandydat winien zapoznać się dokładnie ze sprawami rachunkowo-kasowemi zarówno w zakresie budżetowej, jak i pozabudżetowej (majątki, zakłady) gospodarki Instytutu.

### *III. Postanowienia przejściowe.*

40) Kandydaci, przyjęci na służbę przygotowawczą po dniu 1-ym kwietnia 1935 r., winni w celu dopuszczenia ich do egzaminu praktycznego dostosować przebieg swej praktyki do postanowień niniejszych zasad.

Kandydaci na stanowiska kat. I-ej prawnicze i rolnicze w gałęzi przebudowy ustroju rolnego oraz na stanowiska leśne i weterynaryjne, przyjęci na praktykę po dniu 1 stycznia 1935 r., a przed 1-ym kwietnia 1935 r., którzy nie odbywali praktyki w starostwach powiatowych, muszą dalszy okres swej praktyki odbywać w tych starostwach stosownie do niniejszych zasad.

Minister  
*Juljusz Poniatowski.*

## PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. M. I—1/9/35 z dnia 4 lipca 1935 r.

*w sprawie uwzględnienia interesów gospodarstwa rybnego przy wykonywaniu ustawy wodnej oraz ochrony wód przed zanieczyszczeniem.*

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych niejednokrotnie stwierdziło, że władze wodne w swych orzeczeniach, wydawanych na zasadzie ustawy wodnej, nie uwzględniają w dostatecznej mierze interesów rybackich, w szczególności bądź w orzeczeniach w sprawie zakładów wodnych nie zamieszczają warunków niezbędnych dla przepływu ryb, bądź też nie przeciwdziałają zanieczyszczeniu wód przez dozwalanie odprowadzania z fabryk i innych zakładów i przedsiębiorstw wód użytkowych, zużytych a nienależycie odkażonych i oczyszczonych.

Z tem łączą się szkody dla gospodarstwa rybnego i kultury rolnej. Może to wywoływać również pogarszanie się warunków sanitarnych kraju.

Sprawa należytej obrony interesów rybackich ma ze względu na tę ważną gałąź gospodarstwa narodowego duże znaczenie, zwłaszcza obecnie, gdy ustawą z dnia 7 marca 1932 r. o rybołówstwie (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 357) uregulowano już wspomnianą dziedzinę gospodarstwa jednolicie prawie na całym obszarze Państwa.

Wobec tego Ministerstwo, przypominając okólnik b. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 16 lutego 1932 r. L. P. W. 6/4/32/2, gdy w dochodzeniach wodno-prawnych wchodzi w rachubę interesy rybactwa, prosi o wzywianie do tych dochodzeń biegłych z dziedziny rybactwa.

Ministerstwo przypomina również konieczność przestrzegania okólnika b. Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 24 września 1930 r. Nr. XIV-406/30 w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniem.

Ministerstwo prosi o wydanie odpowiednich zarządzeń organom podwładnym.

(—) *L. Krawulski*

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie, Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.



84.

## PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. M. IV-19/8/35 z dnia 9 lipca 1935 r.

*w sprawie budowy progów dla celów konserwacji urządzeń meljoracyjnych.*

Celem ułatwienia przeprowadzenia konserwacji robót meljoracyjnych Ministerstwo uważa za konieczne zakładanie w dnierów i kanałów poprzecznych progów; umożliwi to bez większych trudności odszukanie wykonanej niwelety dna.

W zależności od rodzajów gleby i materiałów, znajdujących się w dyspozycji kierownictwa robót, progi te mogą być drewniane, kamienne lub betonowe.

Progi należy zakładać na załamaniach trasy, przy zmianach spadku dna oraz na prostych w odstępach średnio co 250 m.

(—) *Misiaczek*

p. o. Naczelnika Wydziału.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

85.

## PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. M. IV. 5/5/35 z dnia 23 sierpnia 1935 r.

*w sprawie budowl na robotach meljoracyjnych.*

Przy inspekcji robót meljoracyjnych, prowadzonych przez Urzędy Wojewódzkie, zauważono, że przy regulacji cieków wodnych za mało uwagi poświęca się wykonywaniu budowli mających szczególne znaczenie gospodarcze. Wchodzą tu w rachubę budowle takie, jak przepędy i poidła dla zwierząt, zbiorniki przeciwpożarowe we wsiach, kąpieliska, miejsca do prania i t. p., oraz urządzenia piętrzące w celach nawodnienia.

Zwracając na powyższe braki uwagę Ministerstwo poleca przy przeprowadzeniu robót meljoracyjnych wykonywać powyższe budowle stosownie do potrzeb i uzasadnionych życzeń ludności. Budowle te należy przeprowadzać możliwie oszczęd-

nie, używając przede wszystkim materiałów będących na miejscu, oraz dostarczonych przez ludność zainteresowaną.

(—) *L. Krawulski*

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie (Wydziały Rolnictwa i Reform Rolnych) prócz Śląskiego.

---

86.

PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. M. IV.23/6/35 z dnia 30 sierpnia 1935 r.

*w sprawie zawiązywania spółek wodnych dla konserwacji robót, wykonanych w związku z przebudową ustroju rolnego.*

Prowadzona przez Urzędy Wojewódzkie akcja zawiązywania spółek wodnych dla konserwacji urządzeń i budowli meljoracyjnych, wykonanych w związku z przebudową ustroju rolnego, dała wyniki niezadawalające.

Niejednokrotnie stwierdzono, że zarządy spółek wykazują zupełny brak zainteresowania wykonanymi robotami, a konieczne roboty konserwacyjne przeprowadza się prawie wyłącznie w tych wypadkach, gdy władze nadzorcze wydadzą specjalne zarządzenia i mają możliwość dopilnowania ich wykonania.

Z uwagi na powyższe oraz uwzględniając fakt, że spółki wodne w przeważnej ilości wypadków są zawiązywane na drodze przymusowej — Ministerstwo poleca ograniczyć akcję zawiązywania spółek wodnych dla robót meljoracyjnych wykonanych w związku z przebudową ustroju rolnego tylko do tych wypadków, gdy specjalne względy, jak np. uświadomienie ludności lub rodzaj i rozmiar wykonanych meljoracyj, przemawiają za utworzeniem spółki.

W obiektach, w których spółki wodne nie istnieją, zgodnie z ustawą z dn. 26 marca 1935 r.: „o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne“ (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 204), obowiązek należytego utrzymania wykonanych robót obciąża gminy (art. 11 ust. (1)), właściwe zaś gromady winny dostarczyć potrzebnych świadczeń w naturze (art. 12 ust. (2)).

W powiatach, w których istnieją fachowe organa meljoracyjne, bezpośredni nadzór nad konserwacją winny przeprowa-

dzać starostwa, we wszystkich zaś innych wypadkach urzędy wojewódzkie.

(—) *L. Krawulski*

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

---

87.

PISMO OKÓLNE M. R. i R. R.

Nr. M. XIV.-9/10-35 z dnia 2 września 1935 r.

*w sprawie zaopatrywania w wodę osiedli na gruntach objętych przebudową ustroju rolnego.*

Niejednokrotnie stwierdzono, że przy scaleniu i parcelacji gruntów nowe osiedla są projektowane bez uprzedniego badania możliwości zaopatrzenia ich w wodę, w związku z czem zachodzi następnie konieczność budowy głębokich i kosztownych studzien. W podanych wypadkach nieprzewidziane koszty budowy obciążają częstokroć niepomierne wysokimi opłatami nowopowstałe gospodarstwa.

Ponieważ, przez odpowiedni wybór miejsc pod osiedla, wskazane wady projektów mogą być często usunięte, Ministerstwo poleca, aby przy projektowaniu osiedli Urzędy zwracały baczną uwagę na sprawę zaopatrzenia ich w wodę.

W terenach ubogich w wodę sporządzanie projektu scaleniowego lub parcelacyjnego winno być poprzedzone wykonaniem ekspertyzy hydrotechnicznej, której wyniki nie mogą być pominięte przy opracowywaniu projektu.

Ekspertyza hydrotechniczna winna określić przybliżoną głębokość i koszt budowy studzien.

Jeżeli ogólne badania terenu i istniejących źródeł wody nie dają dostatecznych do tego danych, w ramach ekspertyzy należy wykonywać próbne wiercenia oraz przeprowadzać próbne pompowania.

Tereny, na których należałoby budować głębokie i kosztowne studnie, winny być zasadniczo przy wyborze miejsc pod osiedla pomijane.

Gdy ogólne warunki scalenia lub parcelacji wymagają przeznaczenia pod osiedla również i miejsc, które nastęrczają trudności z zaopatrzeniem w wodę — kolonje należy tak projektować, aby jedna studnia mogła służyć do zaspakajania potrzeb



kilku, a w sporadycznie uzasadnionych wypadkach nawet kilkunastu gospodarstw. Należy kierować się zasadą, że opłata przypadająca na poszczególne gospodarstwo w związku z zaopatrzeniem w wodę osiedla nie powinna wynosić więcej niż 200 zł. Kwota ta może być przekroczona tylko w wyjątkowych i uzasadnionych specjalnymi warunkami wypadkach.

Miejsca pod studnie należy tak wyznaczać, aby był do nich łatwy dostęp dla wszystkich użytkowników.

Ponieważ w pewnych wypadkach budowa wodociągów może być bardziej wskazana od budowy studzien — przy rozwiązywaniu zagadnienia zaopatrzenia w wodę osiedla należy wybrać takie rozwiązanie, które w danych warunkach jest najodpowiedniejsze.

Na budowę wodociągu na gruntach objętych przebudową ustroju rolnego potrzebne jest zezwolenie Ministerstwa, które może być udzielone po uprzednim rozpatrzeniu nadesłanego przez Urząd projektu.

Działalność Urzędów w związku z zaopatrywaniem w wodę gospodarstw scalonych winna być skierowana przede wszystkim na przeprowadzenie studjów i badań w terenie. Budowę studzien z urzędu na tych terenach należy ograniczać do tych przypadków, w których, ze względu na trudności (głębokość, rodzaj skał i t. p.) i przewidywane koszty, pozostawienie przeprowadzenia robót samym zainteresowanym nasuwałoby wątpliwości co do możliwości i należytego wykonania budowy.

Przy budowie studzien z urzędu, celem zmniejszenia kosztów robót, należy korzystać z pracy uczestników scalenia. Pomoc Urzędu przy budowie winna polegać przede wszystkim na dostarczeniu koniecznych materiałów i narzędzi oraz dozoru i kierownictwa technicznego, a w pewnych wypadkach na życzenie zainteresowanych może być przez Urząd ograniczona do dostarczenia samych materiałów.

Ministerstwo uważa za pożądane, aby podejmowane przez Urzędy budowy studzien były wykonywane przed zatwierdzeniem projektu scalenia. W warunkach objęcia w posiadanie nowych kolonij należy wówczas zaznaczać, dla użytku jakich gospodarstw studnie zostały wykonane i ewentualnie w jakich kwotach na zainteresowane gospodarstwa przypadać będzie koszt materiałów i robocizny w związku z budową studni.

(—) *L. Krawulski*

Dyrektor Departamentu.

Otrzymują: wszystkie Urzędy Wojewódzkie.

## WYCIĄG Z PRZEPISÓW

*z dnia 11 maja 1935 r., wydane przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie szacowania nieruchomości ziemskich przy udzielaniu przez Państwowy Bank Rolny długoterminowych pożyczek amortyzacyjnych.*

Na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 roku w przedmiocie utworzenia Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. Nr. 117 z 1932 r., poz. 966) zarządza się co następuje:

## § 1.

1) Sumę szacunkową nieruchomości ziemskich, na których zabezpieczona została długoterminowa pożyczka amortyzacyjna Państwowego Banku Rolnego, stanowi łączny szacunek:

- a) użytków rolnych, t. j. gruntów ornych, ogrodów, sadów owocowych, placów pod zabudowaniami i dziedzińcami, łąk, pastwisk, gruntów pod lasami, poleśnych oraz wód;
- b) zabudowań.

2) Drogi, torfy, drzewostany leśne i w parkach, kopalnie oraz zasiewy i uprawy ulegają opisaniu, zaś inwentarze żywe i martwe podlegają oszacowaniu, jednak wartość ich nie może być wliczona do sumy szacunkowej (ust. 1 pkt. a i b), służącej za podstawę do udzielania pożyczek.

## § 2.

Każdy ze składników, wymienionych w § 1 ust. 1, szacuje się osobno na gruncie. Szacunku dokonywują delegaci Państwowego Banku Rolnego.

## § 3.

Szacunek użytków uzależnia się od ich położenia i gatunku gruntu.

## § 4.

Pod względem cenności użytków rolnych obszar Rzeczypospolitej dzieli się na 5 okręgów ekonomicznych, do których zalicza się poszczególne powiaty według załącznika Nr. 1.

(U w a g a: Okręgi ekonomiczne ustalone w załączniku Nr. 1 odpowiadają okręgom ekonomicznym ustalonym w załącz-

niku Nr. 2 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 marca 1935 r. (Dz. U. R. P., poz. 107) z tem, że do okręgu ekonomicznego I zaliczono ponadto powiaty woj. śląskiego: katowicki, lubliniecki, pszczyński, rybnicki, świętochłowicki i tarnogórski).

### § 5.

Państwowy Bank Rolny za podstawę do szacunku przyjmuje klasyfikację według załącznika Nr. 2.

(U w a g a: Klasyfikacja gruntów ornych, łąk, pastwisk, gruntów pod wodami i nieużytków, ustalona w załączniku Nr. 2 odpowiada klasyfikacji ustalonej w załączniku do art. 3 ustawy z dnia 26 marca 1935 r. o klasyfikacji gruntów do podatku gruntowego (Dz. U. R. P., poz. 203). Grunty pod ogrodami, sadami, zabudowaniami, placami i dziedzińcami klasyfikują się według zasad i systemu, ustalonego dla gruntów ornych).

### § 6.

1) Dla każdej klasy gruntów w każdym okręgu ekonomicznym na podstawie klasyfikacji, dokonanej wedle przepisów § 5, ustala się maksymalne ceny szacunkowe według załącznika Nr. 3.

Załącznik Nr. 3

### A. Grunty orne.

Okręg ekonomiczny	Cena w złotych za 1 ha w klasach					
	I	II	III	IV	V	VI
1	1.600	1.400	1.200	900	600	200
2	1.400	1.200	1.000	750	500	180
3	1.200	1.000	800	600	400	150
4	900	750	600	450	300	120
5	650	550	450	340	220	80
<b>B. Łąki.</b>						
1	1.600	1.300	1.000	650	280	100
2	1.400	1.150	850	550	230	85
3	1.150	950	700	450	180	70
4	900	750	550	350	140	55
5	650	540	400	240	100	40



Okręg ekonomiczny	Cena w złotych za 1 ha w klasach					
	I	II	III	IV	V	VI
<b>C. Pastwiska.</b>						
1	1.400	1.200	880	560	250	90
2	1.200	1.000	740	480	220	80
3	1.000	800	580	380	180	65
4	800	600	440	280	140	50
5	600	450	320	200	100	35
<b>D. Grunty pod wodami.</b>						
1	1.820	1.370	1.000	650	280	100
2	1.585	1.190	850	550	245	90
3	1.300	1.000	700	450	200	70
4	1.010	760	550	350	155	55
5	730	550	400	240	110	40

**E. Nieużytki.**

Okręg ekonomiczny	Cena w złotych za 1 ha
1	22
2	19
3	16
4	12
5	9

2) Grunty pod zabudowaniami, placami i dziedzińcami, tudzież pod sztucznymi pastwiskami oszacowane będą jak grunty orne wzgl. łąki lub pastwiska tej klasy, do której zostały zaliczone wspomniane użytki, zgodnie z postanowieniami § 5.

3) Grunty pod ogrodami i sadami szacowane będą w granicach do 50% wyżej; grunty leśne nie wyżej niż 25%, grunty poleśne, t. j. zwolnione do zamiany na inne użytki, w przeciągu lat 5-ciu od wzięcia ich pod uprawę, nie wyżej niż 75% szacunku gruntów tej klasy, do której zostały zaliczone wspomniane użytki podług zasad, podanych w § 5.

4) Szacunek gruntów, ustalony jak wyżej, podwyższa się zależnie od odległości:

a) od stacji lub przystanku kolei szerokotorowej, oddanej do użytku publicznego, według tabeli następującej:

o d l e g ł o ś ć	z w y ż k a
do 1 km. . . . .	o 15%
ponad 1 km. do 3 km.	o 10%
" 3 " " 7 "	o 5%

b) od stacji lub przystanku kolei wąskotorowej stałej oraz od przystani rzecznej, jeżeli w danym majątku odstawy i dostawy przeprowadza się regularnie drogą wodną, według tabeli podanej w pkt. a) ze zmniejszeniem stawek o połowę;

c) od miast według tabeli następującej:

Przy zaludnieniu w tysiącach	do 15 km. szosą	ponad 15 km. do 20 km. szosą	ponad 20 km. do 35 m. szosa
ponad 10 do 20 . . . . .	o 5%	—	—
ponad 20 do 100 . . . . .	o 10%	o 5%	—
ponad 100 do 500 . . . . .	o 15%	o 10%	—
ponad 500 . . . . .	o 20%	o 15%	o 10%

Tabelę tę stosuje się również przy połączeniu z miastem drogą boczną, przyczem 1 km drogi bocznej liczy się za 1½ km szosy;

d) od uzdrowisk, posiadających charakter użyteczności publicznej, według tabeli następującej:

o d l e g ł o ś ć	z w y ż k a
do 3 km. . . . .	o 15%
ponad 3 km. do 7 km.	o 10%

W razie zbiegu zwyczaj z § 6 ustęp 4 pkt y a)—d), stosuje się stawkę najwyższą.

## § 7.

Wartość szacunkowa nieruchomości może być podwyższona w granicach do 10% ustalonej wartości, jeżeli:

1) grunty orne są w wysokiej kulturze,

2) posiada dogodny stosunek użytków rolnych,

3) gospodarstwo pod względem wielkości, konfiguracji i terenu jest gospodarstwem silnym,

4) położone w pobliżu rynku zbytu lub miejsca zaopatrzenia się w masowe produkty rolne (gorzelnie, cukrownie i t. p.).

### § 8.

Wartość szacunkowa nieruchomości może być obniżona w granicach do 20% ustalonej wartości, jeżeli:

1) figura gospodarstwa jest niedogodna,

2) w skład gospodarstwa wchodzi odłogi, grunty poleśne i t. p.,

3) istnieje przewaga użytków klas niższych i obecność nieużytków,

4) istnieją inne ujemne względy gospodarcze dostatecznie uzasadnione jak np.: odległość od stacji kolejowej powyżej 25 km drogą boczną.

### § 9.

Jeżeli nieruchomość obciążona jest służebnościami lub ciężarami realnymi, ustalona suma szacunkowa ulega odpowiedniemu obniżeniu.

### § 10.

Szacunek zabudowań ustala się zgodnie z rzeczywistym stanem oraz zdolnością użytkową dla produkcji rolnej, w wysokości nieprzekraczającej 75% sumy, na którą zabudowania zostały ubezpieczone od ognia. Szacunek jednak nie może przekraczać 60% wartości gruntów ornych, ogrodów, łąk i pastwisk danego gospodarstwa, przy obszarze do 10 ha; 50% przy obszarze od 11 do 20 ha; 40% przy obszarze od 21 do 50 ha; 30% przy obszarze od 51 do 100 ha; 25% przy obszarze od 101 do 180 ha i 20% przy obszarze ponad 180 ha.

---



POZA WYŻEJ WYMIENIONEMI UKAZAŁY SIĘ NASTĘPUJĄCE  
USTAWY I ROZPORZĄDZENIA:

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 31 lipca 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zwrotu cła przy wywozie zbóż, strączkowych, nasion olejnych, produktów przemiału, grochu polerowanego i słodu (Dz. U. R. P. z 3.VIII.35 r. Nr. 58, poz. 373).

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 2 sierpnia 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany „Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych“ (Dz. U. R. P. z 14.VIII.35 r. Nr. 60, poz. 389).

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 9 sierpnia 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie podziału terytorjalnego Rzeczypospolitej Polskiej na okręgi i obwody inspekcji pracy (Dz. U. R. P. z 21.VIII.1935 r. Nr. 62, poz. 396).

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dn. 6 sierpnia 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie „Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych“ (Dz. U. R. P. z 23.VIII.35 r. Nr. 63, poz. 400).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 7 sierpnia 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia z dn. 28 czerwca 1935 r. o zniżkach celnych na jabłka, winogrona, morele i arbuzy (Dz. U. R. P. z 23.VIII.35 r. Nr. 63, poz. 402).

Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 7 czerwca 1935 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 27.VIII.35 r. Nr. 64, poz. 404).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 22 sierpnia 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianie rozporządzenia z dn. 25 października 1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów (Dz. U. R. P. z 31.VIII.35 r. Nr. 66, poz. 415).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 29 sierpnia 1935 r. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżce celnej na brzoskwinie świeże (Dz. U. R. P. z 31.VIII.35 r. Nr. 66 poz. 416).

Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 sierpnia 1935 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Spraw Wewnętrznych o terminie rozpoczęcia prac komisji klasyfikacyjnych (Dz. U. R. P. z 5.IX.35 r. Nr. 67, poz. 422).